

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

10 април 2014 година *

Съдържание

I – Правна уредба	5
II – Обстоятелства, предхождащи спора, и спорното решение	5
III – Жалбите пред Общия съд и обжалваното съдебно решение	8
IV – Исканията на страните и производството пред Съда	10
V – По жалбите	10
A – Резюме на основанията	10
B – Разглеждане на основанията	12
1. По основанията за отговорността на дружествата майки за неправомерното поведение на техните дъщерни дружества	12
a) По първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom, а именно нарушение на задължението за мотивиране на Комисията	12
i) По първата част от първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom	12
– Доводи на страните	12
– Съображения на Съда	13
ii) По втората част от първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom	15
б) По първото основание, посочено от Ageva, и второто основание, изтъкнато от дружествата от групата Alstom, изведени от неизпълнение на задължението за мотивиране на Общия съд	16
i) По първата част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom	17

* Език на производството: френски.

ii)	По първото основание, посочено от Areva, и втората част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom	18
	– Доводи на страните	18
	– Съображения на Съда	18
iii)	По четвъртата част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom	20
в)	По третото основание на дружествата от групата Alstom, изведено от нарушение на член 101 ДФЕС, и по-конкретно на правилата за отговорността при нарушения, както и на принципите на правото на справедлив съдебен процес и на презумпцията за невинност	21
	i) По първата част от третото основание, посочено от дружествата от групата Alstom	21
	ii) По втората част от третото основание, посочено от дружествата от групата Alstom	22
2.	По основанията за прилагането на правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите	22
	a) По доводите относно „фактичката“ солидарност, наложена на дружествата майки Areva и Alstom	23
	i) Доводи на страните	23
	ii) Съображения на Съда	24
	– По допустимостта	24
	– По съществуването на спора	25
	б) По доводите относно вътрешното разпределение на глобата между солидарните длъжници	29
	i) Доводи на страните	29
	ii) Съображения на Съда	29
3.	По четвъртото основание на Areva, изведено от нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране при определяне на наложената му глоба	31
	i) Доводи на страните	31
	ii) Съображения на Съда	32
4.	По петото основание на Alstom, изведено от нарушение на правото на ефективни правни средства за защита	34
	i) Доводи на страните	34
	ii) Съображения на Съда	35
VI	– По съдебните разноски	36

„Обжалване — Конкуренция — Картели — Пазар на проекти за комутационни апарати с газова изолация — Отговорност на дружествата майки за неправомерното поведение на техните дъщерни дружества — Задължение за мотивиране — Солидарна отговорност за заплащането на глобата — Понятие за предприятие — „Фактическа“ солидарност — Принципи на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията и санкциите — Принципи на пропорционалност и на равно третиране“

По съединени дела C-247/11 P и C-253/11 P

с предмет две жалби на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадени на 18 и 20 май 2011 г.,

Areva SA (C-247/11 P), установено в Париж (Франция), за което се явяват A. Schild, C. Simphal и E. Estellon, avocats,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Alstom SA, установено в Левалоа-Пере (Франция),

T&D Holding SA, по-рано Areva T&D Holding SA, установено в Левалоа-Пере,

Alstom Grid SAS, по-рано Areva T&D SA, установено в Ла Дефанс (Франция),

Alstom Grid AG, по-рано Areva T&D AG, установено в Оберентфелден (Швейцария) (C-253/11 P),

представявани от J. Derenne, A. Müller-Rappard и M. Lagrue, avocats,

жалбоподатели в първоинстанционното производство,

Европейска комисия, за която се явяват V. Bottka и N. von Lingen, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

и

Alstom SA,

T&D Holding SA,

Alstom Grid SAS,

Alstom Grid AG (C-253/11 P),

представявани от J. Derenne, A. Müller-Rappard и M. Lagrue, avocats,

жалбоподатели,

като другите страни в производството са:

Areva SA, представлявано от A. Schild, C. Simphal и E. Estellon, avocats,

жалбоподател в първоинстанционното производство,

Европейска комисия, за която се явяват V. Bottka и N. von Lingen, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състав, K. Lenaerts, заместник-председател на Съда, изпълняващ функцията на съдия в четвърти състав, M. Safjan, J. Malenovský и A. Prechal (докладчик), съдии,

генерален адвокат: P. Mengozzi,

секретар: V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 2 май 2013 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 септември 2013 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Със своите жалби Areva SA (наричано по-нататък „Areva“), Alstom SA (наричано по-нататък „Alstom“), T&D Holding SA, Alstom Grid SAS и Alstom Grid AG (последните четири дружества наричани заедно по-нататък „дружествата от групата Alstom“, а петте дружества заедно по-нататък „дружествата жалбоподатели“) искат отмяна на Решение на Общия съд на Европейския съюз от 3 март 2011 г. по дело Areva и др./Комисия (T-117/07 и T-121/07, Сборник, стр. II-633, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), тъй като с това съдебно решение Общият съд отхвърля жалбите им, насочени главно към частичната отмяна на Решение С (2006) 6762 окончателен на Комисията от 24 януари 2007 година относно производство по член [81 ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка СОРМ/F/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация), резюме на което е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* (ОВ С 5, 2008 г., стр. 7, наричано по-нататък „спорното решение“), и при условията на евентуалност, към намаляването на размера на глобата, която им е наложена с посоченото решение.

I – Правна уредба

- 2 Член 23 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), озаглавен „Санкции“, предвижда:

„[...]

2. С решение Комисията може да налага санкции на предприятия и на сдружения на предприятия, когато умишлено или поради небрежност:

- а) нарушават член 81 [ЕО] или 82 [ЕО] [...]

[...]

3. При определяне на размера на санкцията се взема предвид както тежестта, така и продължителността на нарушението.

[...]“.

- 3 Съгласно член 31 от този регламент, озаглавен „Съдебен контрол от Съда на Европейските общности“:

„Съдът разполага с неограничена юрисдикция да осъществява контрол върху решения, с които Комисията е постановила санкция или периодично санкционно плащане. Той може да отмени, намали или увеличи наложената санкция или периодично санкционно плащане“.

II – Обстоятелства, предхождащи спора, и спорното решение

- 4 Фактите в основата на настоящия спор, както са изложени в точки 1—35 от обжалваното съдебно решение, могат да бъдат обобщени по следния начин.

- 5 Спорът се отнася до картел за продажбата на комутационни апарати с газова изолация (наричани по-нататък „КАГИ“), използвани за контролиране на потока на енергия в електрическите мрежи. Те представляват тежко електрическо оборудване, което се използва като основен компонент в електрически подстанции „до ключ“.

- 6 В точки 6—9 от обжалваното съдебно решение отделните замесени в този спор дружества са представени, както следва:

„6 Alstom (по-рано Alsthom), акционерно дружество по френското право с едностепенна система на управление, е дружеството майка на група от дружества (наричана по-нататък „групата Alstom“). В периода от 15 април 1988 г. до 8 януари 2004 г. групата Alstom осъществява дейност в областта на пренасянето и разпределянето на електроенергия (наричана по-нататък „секторът П & Р“), и по-конкретно в областта на КАГИ.

- 7 Във Франция дейността на групата Alstom в областта на КАГИ се ръководи от Alsthom SA (Франция) до 1989 г., когато последното е преименувано на GEC Alsthom SA, което се притежава изцяло от GEC Alsthom NV. На 16 ноември 1992 г. е учредено Kléber Eylau SA, което поема френската дейност в областта на КАГИ със споразумение в сила от 7 декември 1992 г. GEC Alsthom SA и Étoile Kléber притежават съответно 99,76 % и 0,04 %

от Kléber Eulau. През юни 1993 г. Kléber Eulau става GEC Alsthom T&D SA, което през юни 1998 г. на свой ред става Alstom T & D SA. Последното се притежава изцяло от Alstom Holdings (Франция), което на свой ред се притежава изцяло от Alstom.

- 8 От януари 1986 г., когато [Sprecher] Energie AG става изцяло дъщерно дружество на Alsthom, дейността [на] групата Alstom в областта на КАГИ се осъществява едновременно в Швейцария и във Франция. През ноември 1993 г. Sprecher Energie става GEC Alsthom T & D AG, което през юли 1997 г. става GEC Alsthom AG, а през юни 1998 г. — Alstom AG (наричано по-нататък „Alstom, Швейцария“). На 22 декември 2000 г. последното е изкупуено от Alstom Power (Schweiz) AG. Новото дружество е наречено Alstom (Schweiz) AG. През ноември 2002 г. в рамките на групата Alstom възниква нов правен субект, на който се прехвърля дейността в сектора П & Р в Швейцария. Първоначално наименованието му е Alstom (Schweiz) Services AG, а впоследствие — Alstom T & D AG.
- 9 На 8 януари 200[4] г. цялата дейност на групата Alstom в сектора П & Р е прехвърлена на група, чието дружество майка е Areva — акционерно дружество по френското право с двустепенна система на управление („наричана по-нататък „групата Areva““). От 9 януари до 11 май 2004 г. дейността на групата Areva в областта на КАГИ е ръководена от Areva T & D SA и от Areva T & D AG, които са изцяло дъщерни дружества на Areva T & D Holding SA („наричано по-нататък „Areva T&D Holding““), което от своя страна се притежава изцяло от Areva (наричани по-нататък общо „дружествата от групата Areva““).
- 7 На 3 март 2004 г. ABB Ltd (наричано по-нататък „ABB“) уведомява Комисията за наличието на картел в сектора на КАГИ и прави устно искане за освобождаване от глоби в съответствие с Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ С 45, 2002 г., стр. 3, наричано по-нататък „Известие относно сътрудничеството“). На 25 април 2004 г. Комисията условно освобождава ABB от глоба.
- 8 Въз основа на изявленията на ABB Комисията започва разследване и на 11 и 12 май 2004 г. извършва внезапни проверки по-конкретно в помещенията на Areva T&D SA. На 20 април 2006 г. Комисията изготвя изложение на възраженията, което е адресирано както до Alstom и дружествата от групата Areva, така и до ABB, Fuji Electric Holdings Co. Ltd и Fuji Electric Systems Co. Ltd, Hitachi Ltd и Hitachi Europe Ltd, Japan AE Power Systems Corp., Mitsubishi Electric System Corp., Nuova Magrini Galileo SpA, Schneider Electric SA, Siemens AG, Toshiba Corp. и до пет дружества от групата, в която VA Technologie AG е дружество майка, сред които е самото VA Technologie AG.
- 9 На 24 януари 2007 г. Комисията приема спорното решение, което е връчено на 20-те дружества, до които е било адресирано изложението на възраженията.
- 10 Характеристиките на разглеждания картел, както са установени в спорното решение, са резюмирани в точки 29—31 от обжалваното съдебно решение по следния начин:

„29 В съображения 113—123 от [спорното] решение Комисията посочва, че отделните предприятия, които са участвали в картела, са съгласували в съответствие с договорените правила разпределянето на проектите за КАГИ на световно равнище, с изключение на някои пазари, по-конкретно с цел да запазят квотите, които до голяма степен съответстват на традиционните им пазарни дялове. Тя уточнява, че възлагането на проекти за КАГИ е било осъществявано въз основа на обща „японска“ квота и обща „европейска“ квота, които впоследствие съответно японските и европейските производители е трябвало да разпределят помежду си. В споразумение, подписано на 15 април 1988 г. във Виена [Австрия] (наричано по-нататък „Споразумение GQ“), са установени правила, които позволяват възлагането на проектите за КАГИ било на японските, било на европейските производители и приспадането на тяхната стойност от съответната квота. Освен това в

съображения 124—132 от [спорното] решение Комисията уточнява, че отделните предприятия, които участват в картела, са сключили устно споразумение [...], по силата на което проектите за КАГИ в Япония, от една страна, и в европейските държави — членки на картела, от друга страна, наричани във връзка с проектите за КАГИ общо „държавите по произход на производителя“, са били запазени съответно за японските и за европейските членове на картела. Проектите за КАГИ в държавите по произход на производителя не са били предмет на обмен на информация между двете групи и не са били включени в съответните квоти.

- 30 Споразумението GQ съдържа и правилата за обмен на необходимата за функционирането на картела информация между двете групи производители, който обмен е осигурен по-конкретно от секретарите на посочените групи, за манипулиране на съответните процедури за възлагане на обществени поръчки и за определяне на цените на проектите за КАГИ, които не са могли да бъдат възложени. Съгласно текста на приложение 2 към Споразумението GQ това споразумение се прилага в целия свят, с изключение на Съединените американски щати, Канада, Япония и 17 страни от Западна Европа. Освен това по силата на [посоченото устно споразумение] проектите за КАГИ в европейските държави, различни от държавите по произход на производителя, също са били запазени за европейската група, тъй като японските производители са поели задължение да не представят оферти във връзка с проектите за КАГИ в Европа.
- 31 Според Комисията разпределянето на проектите за КАГИ между европейските производители е било уредено със споразумение (също подписано на 15 април 1998 г. във Виена), озаглавено „E-Group Operation Agreement for GQ-Agreement“ (Споразумение на групата E за прилагане на Споразумението GQ) [...]. Тя посочва, че проектите за КАГИ в Европа са били възлагани по същите правила и процедури като предвидените във връзка с възлагането на проектите за КАГИ в други страни. По-конкретно проектите за КАГИ в Европа също трябвало да бъдат съобщени, описани, възложени, договорени или да им бъдат определени минимални цени“.
- 11 След направените фактически констатации и правни преценки Комисията стига до извод в спорното решение, че разглежданите предприятия са нарушили член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3, наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“), и им налага глоби, чийто размер е изчислен в съответствие с метода, изложен в Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от ЕОВС (ОВ С 9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките“), и с Известието относно сътрудничеството.
- 12 Комисията решава съгласно Известието относно сътрудничеството, че искането на АВВ за освобождаване от глоби трябва да бъде уважено, но че исканията за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, подадени от други дружества, сред които е Areva, трябва съответно да бъдат отхвърлени.
- 13 Членове 1 и 2 от спорното решение гласят:

„Член 1

Следните предприятия са нарушили [член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП] с участието си, през посочените периоди, в съвкупност от споразумения и съгласувани практики в сектора на [КАГИ] в [Европейското икономическо пространство (ЕИП)]:

[...][...]

- б) [Alstom] от 15 април 1988 г. до 8 януари 2004 г;
- в) [Areva] от 9 януари 2004 г. до 11 май 2004 г;
- г) Areva T&D AG от 22 декември 2003 г. до 11 май 2004 г;
- д) Areva T&D Holding [...] от 9 януари 2004 г. до 11 май 2004 г;
- е) Areva T&D SA от 7 декември 1992 г. до 11 май 2004 г;

[...]

Член 2

За посочените в член 1 нарушения се налагат следните глоби:

[...]

- б) [Alstom]: 11 475 000 EUR;
- в) [Alstom] солидарно [...] отговор[но] съвместно с Areva T&D SA: 53 550 000 EUR. От размера на Areva T&D SA (53 550 000 EUR), Areva [...], Areva T&D Holding [...] и Areva T&D AG солидарно [...] отговорни съвместно с Areva T&D SA: 25 500 000 EUR;

[...]“.

- 14 От сведенията, представени от дружествата жалбоподатели, е видно, че на 7 юни 2010 г. Areva прехвърля цялата си дейност в сектора П & Р. Alstom по-специално поема дейността по пренасяне. Впоследствие Areva T&D Holding е преименувано на T&D Holding SA, Areva T&D SA става Alstom Grid SAS, а Areva T&D AG занаяпред е известно като Alstom Grid AG.

III – Жалбите пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- 15 От точка 50 от обжалваното съдебно решение следва, че в подкрепа на исканията си за отмяна дружествата от групата Areva изтъкват седем основания, които Общият съд обобщава по следния начин:

„Първото основание е изведено от нарушение на предвиденото в член 253 ЕО задължение за мотивиране. Второто основание е изведено по същество от неспазване на произтичащите от член 81, параграф 1 ЕО и член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП правила относно отговорността за нарушения, както и от незачитане на общите принципи на правна сигурност и забрана на обратното действие. Третото основание е изведено по същество от неспазване на произтичащите от член 81, параграф 1 ЕО и член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП правила относно отговорността за нарушения. Четвъртото основание е изведено по същество от неспазване на произтичащите от член 81, параграф 1 ЕО и от член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП правила относно отговорността за нарушения и относно солидарна отговорност за заплащането на глобите, от нарушение на член 7 ЕО, както и от нарушение на общите принципи на равно третиране, пропорционалност, правна сигурност, забрана на обратното действие и ефективна съдебна защита. Петото основание е изведено от нарушение на произтичащите от член 81, параграф 1 ЕО и от член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП правила относно солидарната отговорност за заплащането на глобите. Шестото основание е изведено по същество от нарушение на член 23, параграф 2, буква а) от [Регламент № 1/2003] и на точка 2 от [Насоките], от грешка в преценката, както и от нарушение на общите принципи на

равно третиране и на пропорционалност. Накрая, седмото основание е изведено по същество от грешка в преценката и от нарушение на член 81 [...] ЕО и член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, както и на Известието относно сътрудничеството“.

- 16 В точка 51 от обжалваното съдебно решение Общият съд обобщава по следния начин осемте основания, изтъкнати от Alstom в подкрепа на исканията му:

„Първото основание е изведено от нарушение на правото на ефективни правни средства за защита. Второто основание е изведено по същество от нарушение на произтичащите от член 81 ЕО и от член 53 от Споразумението за ЕИП правила относно солидарната отговорност за заплащането на глобите, от нарушение на общите принципи на правната сигурност и на личната отговорност, както и от нарушение на задължението за мотивиране. Третото основание е изведено от [нарушение на] произтичащото от член 253 ЕО задължение за мотивиране. Четвъртото основание е изведено [главно] от неспазване на произтичащите от член 81 ЕО и от член 53 от Споразумението за ЕИП правила относно отговорността за нарушения, както и от грешка при прилагане на правото, а при условията на евентуалност — от нарушение на член 25 от Регламент № 1/2003. Петото основание е изведено по същество от грешка в преценката, от нарушение на Насоките, от нарушение на принципите на равно третиране и на пропорционалност, както и от нарушение на задължението за мотивиране. Шестото основание е изведено по същество от неспазване на правилата за доказване на непрекъснатостта на нарушението, които произтичат от член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 и от член 15, параграф 2 от изменения Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ L3, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3), както и от нарушение на принципа на правната сигурност. Седмото основание е изведено от нарушение на принципа на зачитане на правото на защита и от нарушение на член 27, параграф 1 от Регламент № 1/2003. Осмото основание е изведено по същество от нарушение на Насоките, а при условията на евентуалност — от нарушение на принципа на пропорционалност“.

- 17 В точка 317 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема основанията на жалбоподателите, изведени от нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране, и решава да отмени член 2, букви б) и в) от спорното решение, тъй като поради отегчаващото обстоятелство, изведено от водещата роля при извършването на нарушението, с тази разпоредба на Alstom и на дружествата от групата Areva се налага увеличение с 50 % на основния размер на глобите им, което е еднакво с приложеното спрямо Siemens AG увеличение.

- 18 В точка 323 от това съдебно решение при упражняване на пълния си съдебен контрол Общият съд определя поради това отегчаващо обстоятелство 35 % увеличение на основния размер на глобата на Alstom и Areva T&D SA, както и 20 % увеличение на основния размер на глобата на Areva T&D AG, Areva и Areva T&D Holding, и въз основа на това изменя глобите, наложени с член 2, букви б) и в) от спорното решение.

- 19 Общият съд отхвърля всички други основания, изложени от Alstom и дружествата от групата Areva.

- 20 Поради това с точка 2 от диспозитива на обжалваното съдебно решение Общият съд отменя член 2, букви б) и в) от спорното решение и с точка 3 от диспозитива на това съдебно решение определя размера на глобите по следния начин:

„– Alstom [...]: 10 327 500 EUR;

- Alstom: 48 195 000 EUR солидарно с Areva T&D SA, като за заплащането на 20 400 000 EUR от дължимата сума Areva T&D SA отговаря солидарно с Areva T&D AG, Areva [...] и Areva T&D Holding [...].

IV – Исканията на страните и производството пред Съда

21 С жалбата си Areva иска от Съда:

- да отмени обжалваното съдебно решение,
- в случай че Съдът прецени, че фазата на производството позволява постановяването на окончателно решение, като главно искане, да отмени член 1, буква в) и член 2, буква в) от спорното решение; при условията на евентуалност, значително да намали наложената на жалбоподателя глоба; да осъди Комисията да заплати изцяло съдебните разноски, включително тези, направени от жалбоподателя пред Общия съд,
- в случай че Съдът прецени, че фазата на производството не позволява постановяването на окончателно решение, да върне делото на различен състав на Общия съд и да не се произнася по разноските.

22 С жалбата си дружествата от групата Alstom искат от Съда:

- да отмени обжалваното съдебно решение,
- в случай че Съдът прецени, че фазата на производството позволява постановяването на окончателно решение, като главно искане, да отмени член 1, букви б), г), д) и е) и член 2, букви б) и в) от спорното решение; при условията на евентуалност, значително да намали наложените им глоби; да осъди Комисията да заплати съдебните разноски, включително тези във връзка с производството пред Общия съд,
- в случай че Съдът прецени, че фазата на производството не позволява постановяването на окончателно решение, да върне делото на различен състав на Общия съд и да не се произнася по разноските.

23 С Определение на председателя на Съда от 20 юли 2011 г. дела C-247/11 P и C-253/11 P са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството и на съдебното решение.

V – По жалбите

A– Резюме на основанията

24 В подкрепа на жалбата си Areva повдига четири основания за отмяна, от които първото, разделено на три части, е изведено от неизпълнение на задължението за мотивиране на Общия съд и от нарушение на правото на защита, в рамките на проверката за действителното упражняване на решаващо влияние от Areva SA върху Areva T&D SA и Areva T&D AG през периода от 9 януари до 11 май 2004 г., тъй като Общият съд:

- е заменил със своя собствена обосновка тази на Комисията, като a posteriori е добавил към спорното решение мотиви, за да приеме, че Комисията е можела основателно да поддържа, че жалбоподателят не е оборил презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние,

- е изтъкнал доводи, които не позволяват да се разберат причините, поради които той не уважава неговите аргументи, целящи оборването на тази презумпция, и
- е наложил доказването на нещо невъзможно („*probatio diabolica*“) в рамките на оборването на посочената презумпция и е отказал да му даде възможност да вземе отношение по новите мотиви, добавени към спорното решение.

25 Другите три основания, изтъкнати от Areva, са изведени съответно от нарушение:

- на правилата относно солидарната отговорност за заплащането на глобите, което води до нарушение на принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията, тъй като Общият съд не е санкционирал Комисията за създаването на фактическа солидарност между Areva и Alstom, две дружества, които никога не са образували заедно обща стопанска единица,
- на правилата за делегирането на правомощията на Комисията, на задължението за мотивиране на Общия съд, на принципа на индивидуализиране на наказанията и санкциите, тъй като Общият съд не е санкционирал Комисията за това, че в спорното решение не е разрешила въпроса за припадащата се част от глобата на Alstom, от една страна, и на Areva, от друга страна, и така е делегирала имплицитно решаването на този въпрос на националния съд или арбитраж, докато подобно решение било част от дискреционното правомощие за налагане на санкции, което принадлежи на Комисията и не може да бъде делегирано, и
- принципите на пропорционалност и на равно третиране, тъй като Общият съд е одобрил глобата, наложена солидарно на Areva за нарушение с продължителност четири месеца, чийто размер представлявал около половината от този на глобата, която Alstom трябва да заплати при условията на солидарност за нарушение с продължителност дванадесет години, или двойно повече от размера на глобата, която Alstom трябва да заплати самостоятелно за прякото си участие в разглеждания картел за период от четири години, без това да е оправдано от значителна разлика в размера на дружествата или от тежестта на нарушението през спорния период.

26 Дружествата от групата Alstom изтъкват пет основания за отмяна в подкрепа на своята жалба, някои от които са разделени на части, които са изведени съответно от нарушение:

- на задължението за мотивиране, тъй като Общият съд е постановил, от една страна, че Комисията е мотивирала надлежно своя извод, с който е приела солидарната отговорност на Alstom с Areva T&D SA и Areva T&D AG въз основа на факта, че Alstom не е оборило презумпцията за упражняване на решаващо влияние върху своите дъщерни дружества, макар че Комисията не е дала отговор на доказателствата, представени от Alstom с оглед оборването на тази презумпция (първа част), и от друга страна, че Комисията основателно е можела да не представя мотиви относно причините, поради които на две дружества, несъставляващи един стопански субект в деня на приемането на решение, може да бъде наложена солидарно глоба (втора част),
- на задължението за мотивиране на Общия съд, тъй като последният:
  - е заменил обосновката на Комисията със своя собствена обосновка, като *a posteriori* е добавил към оспорваното решение мотиви, които не са се съдържали там (първите три части), и
  - не е отговорил надлежно на изтъкнатия от жалбоподателя довод, че на две дружества, които не са образували стопанска единица в деня на приемането на решението на Комисията, не може да им бъде наложена солидарно глоба (четвърта част),

- на член 101 ДФЕС и на принципите на правото на справедлив съдебен процес и на презумпцията за невиновност, закрепени в членове 47 и 48 от Хартата на основните права на Европейския съюз и гарантирани от член 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., тъй като Общият съд:
  - в рамките на прилагането на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, е приел определение за упражняването на такова влияние от дружество майка върху негово дъщерно дружество без никаква връзка с действително поведение на разглеждания пазар и следователно е придал необорим характер на тази презумпция, и
  - е допуснал грешки при прилагане на правото при определянето на действителното упражняване на решаващо влияние от Areva T&D Holding върху Areva T&D SA и Areva T&D AG през периода от 9 януари до 11 май 2004 г.,
- на понятието за солидарна отговорност, тъй като Общият съд:
  - е приел, че понятието за солидарна отговорност определя припадащите се части на дружествата, на които е наложена солидарно глоба, и
  - не е санкционирал делегирането от Комисията на нейното правомощие да определи отговорността на всяко от санкционираните предприятия и така е нарушил принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията, както и член 13 ДЕС,
- от Общия съд на задължението му да даде отговор на развитите основания, доколкото той се е заблудил относно значението на основаниято, изведено от нарушение на правото на ефективни правни средства за защита и на правото на съдебна защита, и затова не е дал отговор на изтъкнатото основание, а на друго, което не е било посочено.

Б– *Разглеждане на основанията*

1. По основанията за отговорността на дружествата майки за неправомерното поведение на техните дъщерни дружества

а) По първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom, а именно нарушение на задължението за мотивиране на Комисията

і) По първата част от първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom

– Доводи на страните

²⁷ С първата част от първото си основание, която се отнася до точки 90—99 от обжалваното съдебно решение, дружествата от групата Alstom упрекат Общия съд, че не е санкционирал Комисията за това, че е нарушила своето задължение за мотивиране. По-специално Комисията не отговорила на доводите, представени от Alstom в точки 90—150 от отговора му на изложението на възраженията и подкрепени с приложения към отговора документи, които имали за цел да оборят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние. От тези доказателства можело да се установи, че въпреки презумпцията за упражняване на решаващо влияние от страна на Alstom върху неговите дъщерни дружества, чийто капитал притежава изцяло, всъщност по времето на нарушението тези дружества са определяли поведението си на пазара независимо от своето дружество майка.

- 28 Освен това дружествата от групата Alstom твърдят, че Общият съд е изопачил спорното решение, по-специално в точка 95 от обжалваното съдебно решение, тъй като съображения 345—347 от спорното решение изобщо не синтезирани точки 90—150 от отговора на изложението на възраженията.
- 29 Комисията иска изтъкнатите доводи от дружествата от групата Alstom да бъдат отхвърлени.
- Съображения на Съда
- 30 В самото начало следва да се припомни, че дружеството майка може да носи отговорност за нарушение на правилата за конкуренция, извършено от дъщерно дружество, по-конкретно когато, макар и да има отделна правосубектност, това дъщерно дружество не определя по самостоятелен начин своето поведение на пазара, а изпълнява главно указанията, дадени му от дружеството майка, по-специално с оглед на икономическите, организационните и правните връзки между тези два правни субекта (вж. по-специално Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, Сборник, стр. I-8237, точка 58 и Решение от 19 юли 2012 г. по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., C-628/10 P и C-14/11 P, точка 43).
- 31 Всъщност в такъв случай, като се има предвид, че дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и по този начин образуват едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО, Комисията може да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да е необходимо да доказва личното участие на последното в нарушението (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 59 и Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., посочено по-горе, точка 44).
- 32 В особения случай, когато дружество майка притежава изцяло капитала на свое дъщерно дружество, което е извършило нарушение на правилата за конкуренцията на Съюза, Съдът е уточнил, че от една страна, това дружество майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество, и от друга страна, съществува оборима презумпция, според която посоченото дружество майка действително упражнява такова влияние (вж. Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., посочено по-горе, точка 46 и цитираната съдебна практика).
- 33 При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дъщерно дружество е притежаван от неговото дружество майка, за да може да се презумира, че последното действително упражнява решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. Вследствие на това Комисията ще може да приеме, че дружеството майка е длъжно да носи солидарна отговорност за заплащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако дружеството майка, в чиято тежест е да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, въз основа на които да се установи, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 61 и Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., посочено по-горе, точка 47).
- 34 Освен това, когато решение за прилагане на правилата на Съюза в областта на конкурентното право се отнася до множество адресати и засяга определянето на субекта, който да носи отговорност за нарушението, това решение трябва да съдържа достатъчно мотиви за всеки от адресатите, и по-специално за онези от тях, които въз основа на това решение трябва да понесат тежестта на нарушението. В този смисъл по отношение на дружество майка, считано за отговорно за неправомерното поведение на свое дъщерно дружество, това решение трябва по принцип да съдържа изложение на мотивите, което може да обоснове вменяването на

отговорността за нарушението на това дружество (Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., посочено по-горе, точка 75).

- 35 Що се отнася по-специално до решение на Комисията, което по отношение на някои адресати се основава изключително на презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние, следва да се установи, че Комисията, при всички случаи — с риск на практика да направи тази презумпция необорима — е длъжна да изложи по подходящ начин на тези адресати причините, поради които посочените фактически и правни обстоятелства не са били достатъчни, за да оборят споменатата презумпция (Решение от 29 септември 2011 г. по дело Elf Aquitaine/Комисия, C-521/09 P, Сборник, стр. I-8947, точка 153).
- 36 При все това Комисията изобщо не е длъжна да се основава само на посочената презумпция. Всъщност няма пречки тази институция да установи действителното упражняване на решаващо влияние от дружество майка върху негово дъщерно дружество, като се основе на други доказателства или на съчетание от такива доказателства и презумпция (Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., посочено по-горе, точка 49).
- 37 В настоящия случай, както Общият съд констатира в точка 91 от обжалваното съдебно решение, от спорното решение, и по-специално от неговите съображения 335, 348—356 и 358, е видно, че за да приеме, че Alstom носи отговорността за нарушенията, извършени от неговите дъщерни дружества, чийто капитал то притежава изцяло, Комисията в крайна сметка не се е обосновавала изключително с презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние, а по-скоро се е основала на метода, наречен „двояка обосновка“, съчетавайки тази презумпция с други доказателства, в конкретния случай — с фактически обстоятелства, представени в административното производство, потвърждаващи посочената презумпция (по аналогия вж. Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., посочено по-горе, точка 50).
- 38 Както отбелязва генералният адвокат в точки 25 и 26 от заключението си, с оглед на тези съображения, изложени в спорното решение, изглежда, че Комисията не може да бъде упрекната, че не е представила подробни мотиви в съответствие с изискванията, произтичащи от съдебната практика, що се отнася до подвеждането на Alstom под отговорност за разглежданото нарушение.
- 39 Всъщност такива мотиви отговарят на целта на задължението за мотивиране на индивидуално решение — освен да позволи съдебен контрол, да предостави на заинтересованото лице достатъчно информация, за да може то да прецени дали това решение евентуално страда от порок, който е основание за оспорване на неговата действителност (по аналогия вж. Решение от 8 май 2013 г. по дело ENI/Комисия, C-508/11 P, точка 71).
- 40 Що се отнася по-специално до обстоятелствата, посочени от Alstom в точки 90—150 от отговора му на изложението на възраженията, с цел да обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние, макар в спорното решение да изглежда, че Комисията не е разгледала поотделно всяко едно от тези обстоятелства, тя все пак е представила на заинтересованото лице достатъчно информация, която да му позволи да прецени дали това решение е обосновано или дали евентуално страда от порок, който е основание за оспорване на неговата действителност, и която да позволи на Общия съд да упражни своя контрол по отношение на законосъобразността на посоченото решение (в този смисъл вж. по-конкретно Решение от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P и C-213/02 P, Recueil, стр. I-5425, точка 462 и Решение по дело ENI/Комисия, посочено по-горе, точка 72).

- 41 Както отбелязва генералният адвокат в точка 28 от заключението си, следва да се установи, че в рамките на подробното мотивиране на подвеждането на Alstom под отговорност за разглежданото нарушение съгласно метода, съдържащ двойка обосновка, изложен в спорното решение, Комисията по-специално е направила обща преценка на доводите, посочени от Alstom в точки 90—150 от отговора му на изложението на възраженията, доколкото те са могли да бъдат релевантни за целите на оборването на презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние.
- 42 Що се отнася до решение като спорното, което, както вече бе отбелязано в точка 37 от настоящото съдебно решение, основава отговорността на дружеството майка за нарушение, извършено от неговото дъщерно дружество, на метод, който включва двойка обосновка, съчетавайки презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние с подробно изложени доказателства в това решение, такава обща преценка по принцип е в съответствие с дължимата степен на мотивиране от Комисията, щом като може да позволи на дружеството майка да се запознае с причините, поради които Комисията е решила да го подведе под отговорност за извършеното нарушение от негово дъщерно дружество.
- 43 Дружествата от групата Alstom впрочем не изясняват в каква степен непълните според тях мотиви на спорното решение са ги възпрепятствали да защитят пълноценно своите права пред Общия съд или са възпрепятствали последния да упражни своя контрол. Обратно, подробният преглед на доводите на Alstom, предназначени да оборят презумпцията за решаващото влияние, извършен от Общия съд в точки 93—97 от обжалваното съдебно решение, по-скоро показва, че Alstom е получило възможност да защити пълноценно правата си пред Общия съд и че последният е могъл да упражни контрол (по аналогия вж. Определение от 7 февруари 2012 г. по дело Total и Elf Aquitaine/Комисия, C-421/11 P, точка 57 и Определение от 13 септември 2012 г. по дело Total и Elf Aquitaine/Комисия, C-495/11 P, точка 50).
- 44 Освен това, що се отнася до изискваната степен на мотивиране, веднага следва да се отбележи, че за разлика от положението по делото, по което е постановено Решение от 29 септември 2011 г. Elf Aquitaine/Комисия (C-521/09 P, Сборник, стр. I-8947), на което се позовават дружествата от групата Alstom, в случая тези дружества не са адресати на първото решение, с което Комисията променя обичайния си подход и подвежда дружеството майка под отговорност единствено въз основа на презумпцията за решаващото му влияние върху дъщерното дружество (по аналогия вж. Определение от 7 февруари 2012 г. по дело Total и Elf Aquitaine/Комисия, посочено по-горе, точка 58).
- 45 Накрая, противно на твърденията на дружествата от групата Alstom, не е имало пречка в рамките на разглеждането на отговорността на Alstom за нарушението, извършено от неговите дъщерни дружества, Комисията да се основава, както следва от точка 97 от обжалваното съдебно решение, по-конкретно на доказателства, представени от трети лица, в случая от дружествата от групата Areva.
- 46 Следователно първата част от първото основание, изтъкнато от дружествата от групата Alstom, трябва да се отхвърли.
- ii) По втората част от първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom
- 47 С втората част от първото основание, която се отнася до точка 200 от обжалваното съдебно решение, дружествата от групата Alstom упрекуват Общия съд, че не е санкционирал Комисията за това, че не е мотивирала изрично налагането на глоба на Alstom и на Areva T&D SA при условията на солидарност, макар те вече да не са образували едно предприятие към момента на приемането на спорното решение.

- 48 Тази втора част трябва да се отхвърли.
- 49 Всъщност според постоянната съдебна практика, ако дружеството майка може да носи отговорност за неправомерното поведение на свое дъщерно дружество, може да се приеме, че през периода на нарушението тези дружества са част от една и съща стопанска единица и по този начин образуват едно предприятие по смисъла на конкурентното право на Съюза. Ето защо при тези условия Комисията може да обяви дружеството майка за солидарно отговорно за неправомерното поведение на неговото дъщерно дружество през посочения период и следователно да му възложи плащането на глобата, наложена на последното (вж. в този смисъл по-специално Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия и Комисия/Alliance One International и др., посочено по-горе, точки 44 и 47 и цитираната съдебна практика).
- 50 С оглед на този добре утвърден принцип Общият съд основателно е постановил в точка 200 от обжалваното съдебно решение, че в спорното решение Комисията е можела да приеме, че обстоятелството, че към момента на приемане на решението на Комисията за установяване на нарушението дъщерното дружество, извършило нарушението, и дружеството майка, което може да носи отговорност за това нарушение, вече не са били част от една и съща стопанска единица и следователно от едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО, само по себе си не може да представлява пречка за това Комисията да използва възможността да наложи глоба на тези дружества при условията на солидарност, така че не се е изисквало изрично мотивиране по този въпрос.
- 51 При тези условия, щом като от прегледа на първата част от първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom, следва, че спорното решение е мотивирано надлежно, тъй като Alstom е могло да се запознае с причините, поради които Комисията е приела, че то носи отговорност за неправомерното поведение на неговите дъщерни дружества, и тъй като Общият съд е могъл да упражни контрол, Общият съд не може да бъде упрекнат, че не е санкционирал Комисията за това, че не е изложила конкретни мотиви по въпроса за налагането на глоба при условията на солидарност на дружества, които вече не образуват едно и също предприятие.
- 52 Това важи а fortiori, щом като, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 39 и 40 от заключението си, налагането на такава глоба на дружества, които вече не са част от едно и също предприятие към момента на приемане на решението на Комисията, не е отклонение от предходната практика на Комисията, поради което необходимата степен на мотивиране може да бъде по-ниска.
- 53 Ето защо трябва да бъде отхвърлена втората част от първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom, а следователно и първото основание в неговата цялост.
- б) По първото основание, посочено от Areva, и второто основание, изтъкнато от дружествата от групата Alstom, изведени от неизпълнение на задължението за мотивиране на Общия съд
- 54 В самото начало следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика мотивите на съдебното решение трябва да излагат по ясен и недвусмислен начин съображенията на Общия съд, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетото решение, а на Съда — да упражни своя контрол (вж. по-специално Решение по дело ENI/Комисия, посочено по-горе, точка 74).
- 55 Задължението за мотивиране обаче не предполага Общият съд да направи изложение, което да следва изчерпателно и един по един всички пунктове от обосновката на страните по спора. Следователно мотивите могат да бъдат имплицитни, при условие че дават възможност на

заинтересованите лица да се запознаят с причините, поради които Общият съд не е уважил доводите им, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни контрол (вж. по-специално Решение от 11 юли 2013 г. по дело Ziegler/Комисия, C-439/11 P, точка 82).

56 Освен това в рамките на контрола за законосъобразност, посочен в член 263 ДФЕС, съдът на Съюза не може по никакъв повод да замени мотивите на автора на обжалвания акт със свои мотиви (вж. по-специално Решение от 24 януари 2013 г. по дело Frucona Košice/Комисия, C-73/11 P, точка 89 и цитираната съдебна практика).

57 Общият съд обаче не може да бъде упрекат, че е заменил мотивите на Комисията със свои мотиви, що се отнася до отговорността на дружеството майка за нарушението, извършено от неговото дъщерно дружество, ако мотивите на разглежданото съдебно решение се отнасят до доказателства, посочени от жалбоподателите пред Общия съд, за да оборят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние, които Общият съд е длъжен да разгледа в рамките на контрола за законосъобразността на спорното решение (вж. в този смисъл Определение от 7 февруари 2012 г. по дело Total и Elf Aquitaine/Комисия, посочено по-горе, точка 65 и Определение от 13 септември 2012 г. по дело Total и Elf Aquitaine/Комисия, посочено по-горе, точка 60).

i) По първата част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom

58 С първата част от второто си основание дружествата от групата Alstom упрекат Общия съд, че в точки 102—110 от обжалваното съдебно решение е заместил мотивите на Комисията със свои мотиви. В посочените точки Общият съд разгледал доказателствата, изтъкнати от Alstom в точки 90—150 от отговора му на изложението на възраженията, които имали за цел да оборят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние по отношение на периода от 7 декември 1992 г. до 8 януари 2004 г. Спорното решение обаче не съдържало никаква преценка на тези доказателства, поради което по този начин Общият съд добавил такава преценка към мотивите на спорното решение.

59 Тези доводи се основават на схващането, че в спорното решение Комисията не е разгледала надлежно доказателствата, посочени от Alstom в точки 90—150 от отговора му на изложението на възраженията.

60 Както обаче следва от преценката на първото основание, посочено от дружествата от групата Alstom, това схващане не може да бъде прието, след като в точка 42 от настоящото съдебно решение е установено, че спорното решение съдържа достатъчно мотиви по въпроса за отговорността на Alstom за нарушението, извършено от неговите дъщерни дружества, включвайки обща позиция по доказателствата, изтъкнати от Alstom в точки 90—150 от отговора му на изложението на възраженията.

61 Както следва от точка 57 от настоящото съдебно решение, Общият съд освен това не може да бъде упрекат, че в точки 102—110 от обжалваното съдебно решение е изтъкнал мотиви, отнасящи се до посочените точки 90—150, като тези в спорното решение, при положение че в споменатите точки от обжалваното съдебно решение Общият съд само е разгледал по-подробно доводите и доказателствата, представени от Alstom в административното производство.

62 Следователно първата част от второто основание, изтъкнато от дружествата от групата Alstom, трябва да се отхвърли.

ii) По първото основание, посочено от Areva, и втората част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom

– Доводи на страните

- 63 С първото си основание, което се отнася до точки 144—152 от обжалваното съдебно решение, Areva упреква Общия съд, че не е изпълнил своето задължение за мотивиране, както и че е нарушил правото на защита.
- 64 На първо място, в точка 150 от обжалваното съдебно решение Общият съд заменил съображенията на Комисията със свои, като добавил към спорното решение две нови съображения, за да отхвърли твърденията, че в периода от 9 януари 2004 г. до 11 май 2004 г. Areva и Areva T&D Holding не са разполагали с достатъчно опит в сектора П & Р, за да могат действително да упражняват решаващо влияние върху поведението на Areva T&D SA и Areva T&D AG (наричани заедно по-нататък „дъщерните дружества П & Р“).
- 65 Тези нови съображения включвали твърдението, че не е било изключено Areva и Areva T&D Holding да са могли да придобият познания в сектора П & Р в периода между сключването на договора за продажба на дъщерните дружества П & Р от Alstom през септември 2003 г. и действителното им прехвърляне на 8 януари 2004 г., както и твърдението, че не е било изключено също наемането на нов ръководител за тези дъщерни дружества, който до този момент не е работил за групата, да е позволило на Areva да придобие опит в този сектор.
- 66 На следващо място, съображенията на Общия съд не позволявали да се разберат причините, поради които той отхвърля доводите на Areva. В този смисъл обжалваното съдебно решение било необосновано.
- 67 На последно място, Общият съд нарушил и правото на защита на Areva. Като се основал на съображения, които всъщност представлявали допускания или хипотетични положения, Общият съд направил презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние необорима и изправил Areva пред *probatio diabolica*, що се отнася до доказването на липсата на действително упражняване на решаващо влияние от негова страна върху дъщерните дружества П & Р, като изискал от дружеството да доказва отрицателни факти, а именно липсата на намеса в поведението на последните. Общият съд не дал на Areva възможност да вземе отношение по тези две нови съображения, добавени към спорното решение.
- 68 С втората част от второто основание дружествата от групата Alstom упрекуват Общия съд, че не е изпълнил своето задължение за мотивиране, като главно излагат същото оплакване като оплакването на Areva в рамките на първото му основание.
- 69 Комисията отхвърля тези доводи. Тя твърди по-специално, че изтъкнатото от Areva основание е недопустимо, щом като с него последното в действителност оспорва преценката на доказателствата, извършена от Общия съд.

– Съображения на Съда

- 70 На първо място, трябва да се отхвърлят като недопустими доводите, изтъкнати от Areva за първи път в неговата реплика, с които то упреква Общия съд, че не е санкционирал Комисията за това, че не е изпълнила задължението си за мотивиране в рамките на анализа на действителното упражняване от Areva на решаващо влияние върху дъщерните дружества П & Р.
- 71 Тези доводи са коренно различни от доводите, изтъкнати от Areva в неговата жалба, които се отнасят само до задължението за мотивиране на Общия съд.

- 72 Следва да се установи, че по силата на правилото, съдържащо се в членове 127 и 190 от Процедурния правилник, посочените доводи представляват ново основание, развито в хода на производството, което трябва да се отхвърли като недопустимо, след като не почива върху правни или фактически обстоятелства, установени в производството пред Съда (вж. по-специално Решение от 19 декември 2013 г. по дело Siemens и др./Комисия, C-239/11 P, C-489/11 P и C-498/11 P, точка 371 и цитираната съдебна практика).
- 73 На второ място, е необходимо с оглед на припомнената в точки 54—57 от настоящото съдебно решение съдебна практика да се разгледа изтъкнатият от Areva и дружествата от групата Alstom довод, че в точка 150 от обжалваното съдебно решение Общият съд добавя към мотивите на спорното решение две съображения, за които се твърди, че са нови, и които са посочени в точка 64 от настоящото съдебно решение.
- 74 В това отношение следва да се разгледа точка 150 от обжалваното съдебно решение в контекста на съображенията, изложени от Общия съд в точки 144—152 от това съдебно решение в отговор на третото основание за обжалване, с което дружествата от групата Areva поддържат пред Общия съд, че дружествата майки Areva и Areva T&D Holding не са разполагали с достатъчно опит в сектора П & Р, така че действително да упражняват решаващо влияние върху поведението на дъщерните дружества П & Р.
- 75 Както по същество отбелязва и генералният адвокат в точки 65—71 от заключението си, от този преглед обаче се оказва, че в точка 150 от обжалваното съдебно решение Общият съд изобщо не е добавил две нови съображения към мотивите на спорното решение, заменяйки така със свои мотивите, съдържащи се в спорното решение, а само е отговорил подробно, в рамките на контрола за законосъобразност на това решение, на изтъкнатите пред него твърдения, целящи да оборят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние въз основа на това, че дружествата майки Areva и Areva T&D Holding не са могли да носят отговорност за нарушението, в което са упрекнати, щом като не са разполагали с достатъчно опит в сектора П & Р.
- 76 На трето място, следва да се отхвърли доводът на Areva, че разсъжденията на Общия съд във връзка с тези две добавени към спорното решение съображения, за които се твърди, че са нови, не му позволили да разбере как тези съображения биха могли да обосноват констатацията за действително упражняване на решаващо влияние.
- 77 В това отношение е достатъчно да се отбележи, както следва от точка 75 от настоящото съдебно решение, че двете съображения, визирани от Areva, не са основание за констатацията за действително упражняване на решаващо влияние, а представляват просто доводи, които Общият съд е развил в отговор на твърденията, изтъкнати от дружествата от групата Areva в административното производство и впоследствие пред Общия съд, че дружествата майки от посочената група не са били в състояние действително да упражняват решаващо влияние върху съответните дъщерни дружества поради липсата им на опит в сектора П & Р.
- 78 На четвърто място, следва да се отхвърлят доводите на Areva за нарушение на правото на защита, поради това че то не е могло да вземе отношение по тези две твърдени нови съображения. Всъщност правото на защита изобщо не е могло да бъде нарушено, щом като от точка 75 от настоящото съдебно решение следва, че посочените съображения са били развити от Общия съд в отговор на доводите, изтъкнати от самите дружества от групата Areva.
- 79 На пето място, трябва да се отхвърли като неоснователен доводът на Areva, съгласно който било нарушено правото на защита, след като Общият съд му наложил *probatio diabolica*, което включвало задължението то да докаже отрицателен факт, а именно липсата на намеса от негова страна в поведението на дъщерните му дружества.

- 80 Всъщност възприетият подход от Общия съд по отношение на доказателствата, представени от дружествата от групата Areva с цел да оборят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние като цяло не спада към *probatio diabolica*. От съдебната практика следва, че образуванията, желаещи да оборят посочената презумпция, са длъжни да представят всякакви доказателства относно икономическите, организационните и правните връзки между въпросното дъщерно дружество и неговото дружество майка, за които считат, че са от естество да докажат, че тези две дружества не представляват един-единствен стопански субект (Решение по дело Elf Aquitaine/Комисия, посочено по-горе, точка 65).
- 81 Обстоятелството, че е трудно да се приведат доказателства, необходими да се обори дадена презумпция, не означава самò по себе си, че тя фактически е необорима, най-вече когато субектите, срещу които е насочена тази презумпция, се намират в най-добра позиция да търсят това доказателство в собствената си сфера на дейност (Решение по дело Elf Aquitaine/Комисия, посочено по-горе, точка 70).
- 82 Предвид изложеното дотук първото основание на Areva и втората част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom, трябва да бъдат отхвърлени.
- iii) По четвъртата част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom
- 83 С четвъртата част от второто основание дружествата от групата Alstom упрекуват Общия съд, че обжалваното съдебно решение е опорочено от двойна липса на мотиви, тъй като точка 206 от това съдебно решение не позволявала да се разберат мотивите, поради които, от една страна, Комисията е можела, без да мотивира спорното решение по този въпрос, да наложи глоби на правни субекти, които вече не са съставлявали стопанска единица към момента на приемане на спорното решение, и от друга страна, посочената от тези дружества съдебна практика е счетена за неотнoсима.
- 84 В това отношение предвид съображенията в точки 49 и 50 от настоящото съдебно решение е достатъчно да се констатира, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 200 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не е можела да бъде упрекната, че не е мотивирала изрично дължимата солидарно глоба, наложена на Alstom и на Areva T&D SA, от гледна точка на факта, че тези дружества вече не са образували един-единствен стопански субект към момента на приемане на спорното решение, и като е приел в точка 206 от това съдебно решение, че от съдебната практика не следва, че глоба при условията на солидарна отговорност може да бъде наложена само на дружества, които образуват стопанска единица към момента на приемане на решението за налагане на тази глоба.
- 85 Поради това трябва да се отхвърли четвъртата част от второто основание, посочено от дружествата от групата Alstom.
- 86 Оттук следва, че първото основание, посочено от Areva, както и изтъкнатото от дружествата от групата Alstom второ основание, с изключение на третата част от него, която ще бъде разгледана впоследствие, трябва да бъдат отхвърлени.

в) По третото основание на дружествата от групата Alstom, изведено от нарушение на член 101 ДФЕС, и по-конкретно на правилата за отговорността при нарушения, както и на принципите на правото на справедлив съдебен процес и на презумпцията за невинност

i) По първата част от третото основание, посочено от дружествата от групата Alstom

- 87 С първата част от третото си основание дружествата от групата Alstom упрекват Общия съд, че в рамките на прилагането на презумпцията за упражняване на решаващо влияние, както е извършено в точки 84—110 от обжалваното съдебно решение, е възприел определение за упражняване на решаващо влияние от дадено дружество майка върху негово дъщерно дружество без никаква връзка с действителното поведение на съответния пазар и следователно е направил тази презумпция необорима.
- 88 Тези дружества по-специално твърдят, че като е извел действителното упражняване на решаващо влияние единствено от съществуването на организационни, икономически и правни връзки между дружеството майка и едно от неговите дъщерни дружества, вместо от точни факти, свързани с едно или друго реално поведение на съответния пазар, Общият съд е надхвърлил границите на разумното, налагайки на Alstom *probatio diabolica*, при положение че това дружество можело да обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние само отричайки съществуването на посочените връзки и следователно собственото си съществуване.
- 89 В това отношение най-напред следва да се установи, противно на твърденията на дружествата от групата Alstom, че Общият съд не е извел действителното упражняване на решаващо влияние единствено от съществуването на организационни, икономически и правни връзки между дружеството майка и едно от неговите дъщерни дружества.
- 90 Всъщност в точка 103 от обжалваното съдебно решение Общият съд е установил, че предоставените от Alstom документи в административното производство потвърждават факта, че ръководството на групата Alstom, което е било под контрола на Alstom, е участвало в определянето на линията на пазарно поведение на сектора П & Р на посочената група и на отделните му клонове на дейност и е следяло непрекъснато за спазването на тази линия на поведение от посочения сектор и от отделните му клонове на дейност.
- 91 По-нататък, както основателно поддържа Комисията, последната не е длъжна да доказва — в случай че презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние намира приложение, евентуално като част от прилагането на метод на двойка обосновка, какъвто е използван в настоящия случай, — че дружеството майка действително е използвало организационните, икономическите и правните връзки, характеризиращи отношението му с неговите дъщерни дружества, посредством точни факти, свързани с едно или друго реално поведение на съответния пазар, след като подобно задължение би направило безполезна тази презумпция.
- 92 Освен това, както следва от точки 80 и 81 от настоящото съдебно решение, Общият съд не може да бъде упрекат, че на практика е приложил необорим вариант на тази презумпция, налагайки на Alstom *probatio diabolica* по отношение на доказателствата, които последното е изтъкнало, за да обори посочената презумпция.
- 93 Накрая, що се отнася до съответствието на презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние с принципите на правото на справедлив съдебен процес и на презумпцията за невинност, Съдът вече е постановил, че тази презумпция е пропорционална на преследваната законосъобразна цел и следователно остава в приемливи граници, щом тя има за цел по-конкретно да запази равновесие между, от една страна, голямото значение на целта да

бъдат наказани действията, които противоречат на правилата на конкуренцията, по-специално на член 81 ЕО, и да се предотврати тяхното повторно извършване, и от друга страна, изискванията на някои общи принципи на правото на Съюза, като по-конкретно принципите на презумпция за невиновност, на индивидуализиране на наказанията и на правна сигурност, както и правото на защита, включително принципа на равни процесуални възможности. Именно поради тази причина тази презумпция е оборима (вж. в този смисъл по-специално Решение по дело ENI/Комисия, посочено по-горе, точка 50 и Решение от 18 юли 2013 г. по дело Schindler Holding и др./Комисия, C-501/11 P, точки 107 и 108).

94 Поради това първата част от третото основание, изтъкнато от дружествата от групата Alstom, трябва да се отхвърли.

ii) По втората част от третото основание, посочено от дружествата от групата Alstom

95 С втората част от третото си основание дружествата от групата Alstom упрекуват Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото, като в точки 144—152 от обжалваното съдебно решение е потвърдил спорното решение в частта, в която се установява действително упражняване на решаващо влияние от Areva T&D Holding върху Areva T&D SA и Areva T&D AG в периода от 9 януари до 11 май 2004 г. За да обоснове преценката на Комисията, в точка 150 от посоченото съдебно решение Общият съд се основал на двете съображения, оспорени вече от Areva в рамките на първото му основание, които са посочени в точка 65 от настоящото съдебно решение.

96 В това отношение следва да се посочи, че доводите, изтъкнати в този контекст от дружествата от групата Alstom, до голяма степен се припокриват с доводите на Areva, насочени в рамките на първото му основание срещу същите точки от обжалваното съдебно решение.

97 Впрочем тези доводи вече бяха отхвърлени от Съда в точка 77 от настоящото съдебно решение в рамките на отговора на първото основание на Areva, от който следва, че при преценката на всички доводи, изтъкнати от Areva с цел да оборят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние, Общият съд е анализирал доводите на Areva и е приел с премерена и внимателно подбрана формулировка, че от тях не може да се направи извод за липсата на действително упражняване на решаващо влияние.

98 Както бе посочено в точки 80, 81 и 92 от настоящото съдебно решение, постъпвайки така, Общият съд изобщо не налага на Alstom *probatio diabolica*, правещо презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние необорима.

99 Освен това са недопустими доводите на Alstom в частта им, в която Общият съд също е упрекувал, че е извършил неправилна фактическа преценка на тези две съображения, без да установи никакво тяхно изопачаване.

100 Оттук следва, че тъй като втората част от третото основание, посочено от дружествата от групата Alstom, също не може да бъде приета, третото основание трябва да се отхвърли изцяло.

2. По основанията за прилагането на правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите

101 Areva в рамките на второто и третото си основание и дружествата от групата Alstom в рамките, от една страна, на третата част от второто им основание, и от друга страна, на четвъртото им основание, се позовават на няколко грешки при прилагане на правото, произтичащи от тълкуването и прилагането от страна на Общия съд на правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите, наложени от Комисията на различни юридически лица, които

отговарят при условията на солидарност, поради факта че са част от едно и също предприятие, признато за виновно за извършването на нарушение на правилата на конкурентното право на Съюза.

102 В първа група от тези доводи дружествата жалбоподатели изтъкват така наречената „фактическа“ солидарност за заплащането на глобата, която Комисията наложила на Areva и на Alstom в качеството им на последователни дружества майки на дъщерни дружества, извършили нарушения на конкурентното право, която Общият съд не е санкционирал, въпреки че тя била в противоречие по-конкретно с принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията.

103 Втора група доводи, които посочените жалбоподатели извеждат от нарушение на същите принципи, както и на член 7 ЕО и на задължението за мотивиране, визира някои съображения в обжалваното съдебно решение, отнасящи се до вътрешното отношение на солидарност, а именно съвкупност от посочени от Общия съд принципи, които уреждат определянето на припадащите се части от глобата, които трябва да понесат солидарните длъжници в рамките на вътрешното им отношение след удовлетворяването на Комисията чрез заплащането на цялата глоба от един или няколко от тези съдлъжници.

а) По доводите относно „фактическата“ солидарност, наложена на дружествата майки Areva и Alstom

і) Доводи на страните

104 Дружествата жалбоподатели упрекуват Общия съд, че е нарушил принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията, като не е констатирал неправилност в прилагането от страна на Комисията на правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите, след като Комисията наложила фактическа солидарност на Alstom и на Areva, две последователни дружества майки на дъщерни дружества, извършили нарушения на правилата за конкуренцията на Съюза, макар тези дружества майки никога да не са съставлявали стопанска единица.

105 Areva допъква, че и самият Общ съд е нарушил посочените принципи, като е наложил, упражнявайки пълен съдебен контрол, изменени глоби, от които също се поражда фактическа солидарност.

106 Дружествата от групата Alstom твърдят, че тази фактическа солидарност произтича, от една страна, от факта, че сумата 25 500 000 EUR, намалена на 20 400 000 EUR от Общия съд, наложена при условията на солидарност на Areva и на дъщерните дружества P & R, се включва изцяло в сумата 53 550 000 EUR, намалена на 48 195 000 EUR от Общия съд, наложена при условията на солидарност на Alstom и на неговото бивше дъщерно дружество Areva T&D SA, и от друга страна, от факта, че сборът от максималните суми, за чието заплащане отговарят последователните дружества майки, надхвърля сумата, която трябва да плати дъщерното дружество.

107 Тази техника за определяне на глобата, наречена „каскадна“, всъщност имала за последица създаването на фактическа солидарност между Alstom и Areva, щом като сумата, която Комисията действително е събрала от едно дружество майка, имала пряко отражение върху сумата, която може да бъде поискана от Комисията от другото дружество майка, макар тези дружества никога да не са били част от едно и също предприятие по смисъла на правилата за конкуренцията на Съюза. Освен това подобна техника не позволявала на съответните дружества майки да узнаят по недвусмислен начин точния размер на глобата, която всяко от тях ще трябва да заплати.

- 108 В Решение от 13 септември 2010 г. по дело Trioplast Industrier/Комисия (Т-40/06, Сборник, стр. II-4893) Общият съд потвърдил, в контекста на редуване на дружества майки на дъщерни дружества, извършили нарушения на конкурентното право, в основната си част идентично по настоящите дела, че подобна техника за определяне на външното отношение на солидарност противоречи на принципа на индивидуализиране на наказанията и санкциите.
- 109 Комисията посочва главно, че основанията, които изтъкват дружествата жалбоподатели, са нови и следователно недопустими, тъй като имат за цел да упрекнат Общия съд, че не е санкционирал Комисията за това, че е установила фактическа солидарност между дружествата майки Areva и Alstom. Според нея това били основания, които посочените дружества не са изтъкнали в първоинстанционното производство, въпреки че са имали възможност да направят това. Посочените пред Общия съд основания относно правилата за солидарната отговорност засягали само действителната солидарност или солидарността de jure между Areva T&D SA и всяко от неговите последователни дружества майки Alstom и Areva, както е дефинирана в спорното решение.
- 110 По същество Комисията поддържа при условията на евентуалност, че прехвърлянето на Areva T&D SA през разглеждания период на нарушение води до двойна солидарност на това дъщерно дружество с всяко от неговите последователни дружества майки. Макар възприетият в случая метод за определяне на солидарността да предполага възможно припокриване на сумите, дължими от Areva и от Alstom, при все това от него не следвало, че тези дружества били солидарно отговорни de jure. Всъщност от правна гледна точка имала значение само солидарната отговорност на всяко дружество майка с прехвърленото дъщерно дружество.
- 111 Освен това в случаите, в които дъщерно дружество е прието за солидарно отговорно с последователните си дружества майки, изобщо не било в противоречие с правото на Съюза дължимата от тях глоба да се изчисли на базата на пълен начален размер, който е равен на началния размер, наложен на дъщерното дружество. Противно на твърдяното от дружествата жалбоподатели, в точка 74 от Решение по дело Trioplast Industrier/Комисия, посочено по-горе, Общият съд потвърдил законосъобразността на този метод, който дори бил по-благоприятен за разглежданите дружества майки, отколкото други възможни методи в такива случаи.

ii) Съображения на Съда

– По допустимостта

- 112 Комисията повдига възражение за недопустимост срещу доводите на дружествата жалбоподатели, изведени от фактическата солидарност, която Комисията наложила между дружествата майки Areva и Alstom, като изтъква, че в жалбата им в първоинстанционното производство дружествата жалбоподатели не са посочили такива доводи. В първоинстанционното производство те са оспорили само солидарността de jure между Areva T&D SA и всяко от неговите последователни дружества майки. Поради това ставало въпрос за нови основания, които са недопустими в рамките на производство по обжалване.
- 113 В това отношение от постоянната съдебна практика следва, че да се позволи на страна да изтъкне за първи път пред Съда основание, на което не се е позовала пред Общия съд, би означавало да ѝ се позволи да сезира Съда със спор с по-широк обхват от този, който е бил разгледан от Общия съд. В рамките на обжалването Съдът по принцип е компетентен само да прецени съображенията на Общия съд във връзка с вече обсъдените пред него основания (вж. по-специално Решение по дело Alliance One International и Standard Commercial Tobacco/Комисия, посочено по-горе, точка 111).

- 114 Довод, който не е бил изтъкнат в първоинстанционното производство, обаче не е ново основание, което е недопустимо в производството по обжалване, ако представлява само допълнение на вече изтъкнати доводи в рамките на основание, посочено в жалбата пред Общия съд (в този смисъл вж. по-специално Решение по дело Siemens и др./Комисия, посочено по-горе, точка 287).
- 115 Както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 117—120 от заключението си, следва да се констатира, че в своята жалба в първоинстанционното производство Alstom изтъква в рамките на второто си основание, изведено от нарушение на правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите, които произтичат по-специално от принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията, доводи, насочени изрично срещу техниката за определяне на глобата, състояща се в обединяването на размера на глобата, за който отговарят солидарно Areva и бившите му дъщерни дружества П & Р, с размера, за който Alstom отговаря солидарно с Areva T&D SA.
- 116 Ето защо, макар Alstom да не изтъква изрично в първоинстанционното производство оплаквания, насочени срещу създаването на „фактическа“ солидарност от Комисията, следва да се констатира, че то изрично оспорва на базата на същото основание като посоченото в жалбата до Съда техниката, довела до определянето на такава солидарност. Следователно доводите, които Alstom извежда от тази фактическа солидарност, не са ново основание, недопустимо в производството по обжалване, щом представляват само допълнение на вече изтъкнати доводи в рамките на основание, посочено в жалбата пред Общия съд.
- 117 Що се отнася до Areva, следва да се констатира, че пред Общия съд то изтъква едно основание, изведено от нарушение на правилата за солидарната отговорност, произтичащо от принципа на правна сигурност, което отчасти съвпада с обосновката на основанието, представено в рамките на обжалването и насочено срещу фактическата солидарност. Макар това основание, изтъкнато в първоинстанционното производство, да визира само по себе си единствено солидарността de jure между Areva T&D SA и Alstom, това не променя факта, че в рамките му Areva е изтъкнало въпроси, отнасящи се до двойната солидарност, наложена на Areva T&D SA заедно с всяко от неговите последователни дружества майки.
- 118 Освен това, както изтъква Areva, Общият съд налага глоба при упражняване на пълния си съдебен контрол, използвайки същия „каскаден“ метод за нейното определяне. Следователно в този смисъл Общият съд се е основал на този метод, поради което доводът, изведен от фактическата солидарност, произтичаща от прилагането на посочения метод, води началото си от обжалваното съдебно решение и в резултат неговата обоснованост може да бъде оспорена в рамките на производството по обжалване (вж. в този смисъл Решение от 10 април 2014 г. по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, C-231/11 P—C-233/11 P, точка 102 и цитираната съдебна практика).
- 119 При тези условия повдигнатото от Комисията възражение за недопустимост следва да се отхвърли.
- По съществуващото на спора
- 120 От съдебната практика следва, че когато няколко юридически лица отговарят лично за участието в нарушение на конкурентното право на Съюза поради принадлежността им към едно и също предприятие, което може да бъде упреknато в извършването на това нарушение, по силата на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 Комисията разполага с правомощието да им наложи солидарно глоба (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точки 39—51).

- 121 Когато реши да упражни това правомощие за налагане на санкции обаче, Комисията не може да определя свободно външното отношение на солидарност, и по-специално размера на глобата, чието пълно изплащане може да поиска от всеки солидарен длъжник (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точки 52 и 54).
- 122 Всъщност, тъй като понятието на правото на Съюза за солидарна отговорност за заплащането на глобата е само проявление *ipso iure* на понятието за предприятие, определянето на размера на глобата, чието пълно изплащане Комисията може да наложи на всеки от солидарните длъжници, произтича от прилагането към конкретен случай на това понятие за предприятие (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точки 51 и 57).
- 123 В това отношение следва да се припомни, че авторите на договорите са решили да използват понятието за предприятие, за да обозначат извършителя на нарушение на правото на конкуренцията, който може да бъде санкциониран въз основа на членове 81 ЕО и 82 ЕО, а не други понятия като понятието за дружество или за юридическо лице (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 42).
- 124 Впрочем именно същото понятие за предприятие е използвал законодателят на Съюза в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, за да определи субекта, на който Комисията може да наложи глоба, за да санкционира нарушение на правилата на конкурентното право на Съюза.
- 125 Съгласно постоянната съдебна практика понятието „предприятие“ по смисъла на конкурентното право на Съюза обозначава всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от правния му статут и начин на финансиране. Посоченото понятие трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар от правна гледна точка тази единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 43).
- 126 Освен това в рамките на определянето на външното отношение на солидарност, а именно отношението между Комисията и различните лица, съставляващи предприятието, от които може да бъде поискано да платят изцяло наложената на това предприятие глоба, Комисията трябва да се съобрази с някои ограничения.
- 127 Така Комисията е длъжна да съблюдава принципа на индивидуализиране на наказанията и санкциите, който изисква в съответствие с член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 размерът на глобата при условията на солидарност да се определи в зависимост от тежестта на нарушението, за което е упреknато лично съответното предприятие, и от продължителността на това нарушение (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 52).
- 128 В този контекст Комисията трябва да съблюдава и принципа на правна сигурност, който изисква актовете, приети от институциите на Съюза да са ясни и точни, за да позволяват на заинтересованите лица да се запознаят прецизно с произтичащите от тях права и задължения и да действат съобразно с тях (вж. в този смисъл по-специално Решение от 29 март 2011 г. по дело ArcelorMittal Luxembourg/Комисия и Комисия/ArcelorMittal Luxembourg и др., C-201/09 P и C-216/09 P, Сборник, стр. I-2239, точка 68).
- 129 В настоящия случай трябва да се констатира, че избраният от Комисията и потвърден от Общия съд метод за определянето на солидарната отговорност между Areva T&D SA, в качеството му на дъщерно дружество, и неговите последователни дружества майки Alstom и Areva, състоящ се

- в обединяването на размера на глобата, дължим солидарно от Areva и дружествата от групата Areva, в която се е включвало това дъщерно дружество, с размера, дължим солидарно от Alstom и посоченото дъщерно дружество, макар този метод да не установява сам по себе си формална връзка на солидарност между посочените дружества майки, все пак в действителност може да произведе същите последици като произтичащите от такава връзка.
- 130 Всъщност такова определяне на външното отношение на солидарност може да има за последица задължаването на едно от дружествата майки първоначално да плати на Комисията цялата сума на глобите, дължими от последователните дружества майки на дъщерното дружество, извършило нарушение на конкурентното право, макар разглежданите дружества майки никога да не са били част от едно и също предприятие по смисъла на конкурентното право на Съюза. На по-късен етап, след като Комисията бъде удовлетворена чрез пълното заплащане на глобите, посоченото дружество майка ще трябва да изиска, евентуално в рамките на предявен пред национална юрисдикция регресен иск, от другото дружество майка да му възстанови тези глоби до размера на припадащата се част от тях, за която то отговаря, като по този начин се излага на риска от евентуална неплатежоспособност на другото дружество майка.
- 131 Подобно разпределение на солидарната отговорност обаче противоречи на принципа на индивидуализиране на наказанията и санкциите, припомнен в точка 127 от настоящото съдебно решение. Това разпределение всъщност позволява на Комисията да поиска от едно от дружествата майки да плати глоба, санкционираща нарушения, за които е упреknато, по отношение на друга част от периода на нарушението, предприятие, от което то никога не е било част — в случая предприятието, в което се включва другото дружество майка, а не в размер на припадащата се част от солидарния дълг на предприятието, в което то се е включвало при извършването на нарушението от това предприятие.
- 132 По-нататък, макар способът на солидарната отговорност да позволява на Комисията да намали риска от евентуална неплатежоспособност на едно от дружествата, участващи в едно и също предприятие, което допринася за постигане на целите за ефективност на нейните действия и за възпиране в областта на наказването на нарушенията на конкурентното право (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 59), този способ не може да се използва по такъв начин, че рискът от неплатежоспособността на едно дружество да се възложи на друго дружество, макар те никога да не са били част от едно и също предприятие.
- 133 Когато Комисията има намерение да санкционира при условията на солидарност дъщерно дружество, извършило нарушение с всяко от своите дружества майки, с които последователно е образувало отделно предприятие през периода на нарушението, този принцип изисква посочената институция да определи поотделно за всяко разглеждано предприятие размера на глобата, дължим при условията на солидарност от дружествата, които са част от него, в зависимост от тежестта на нарушението, за което е упреknато лично всяко засегнато предприятие, и от продължителността на това нарушение.
- 134 Несъмнено от принципа на индивидуализиране на наказанията и санкциите не следва, че при подобно разпределение на солидарната отговорност всяко дружество трябва да може да изведе от решението, с което му се налага глоба, дължима солидарно с едно или повече други дружества, частта, която следва да понесе съобразно отношенията с останалите солидарни длъжници, след като Комисията бъде удовлетворена (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 66).

- 135 За сметка на това, този принцип изисква, с оглед на външното отношение на солидарност, че при подобно разпределение на солидарната отговорност всяко от последователните дружества майки трябва да може да изведе от това решение припадащата му се част от солидарния дълг за заплащането на глобата, съответстваща на частта от глобата на дъщерното дружество, която може да му бъде наложена и която Комисията може да изиска от него.
- 136 В това отношение следва също да се констатира, че общият сбор от размера на глобите, за които Areva и Alstom са приети за солидарно отговорни, тоест съответно сумата 25 500 000 EUR, намалена на 20 400 000 EUR от Общия съд, и сумата 53 550 000 EUR, намалена на 48 195 000 EUR от Общия съд, надхвърля размера на глобата, наложена на посочените дружества солидарно с дъщерното дружество Areva T&D SA, тоест сумата 53 550 000 EUR, намалена на 48 195 000 EUR от Общия съд.
- 137 В случай като настоящия обаче отговорността на Areva и Alstom за извършеното нарушение в качеството им на дружества майки е изцяло производна от отговорността на дъщерно дружество, което им е принадлежало последователно (по аналогия вж. Решение от 22 януари 2013 г. по дело Комисия/Tomkins, C-286/11 P, точки 43 и 49).
- 138 Оттук следва, че общият сбор на санкциите за дружествата майки не може да превишава размера на глобата на това дъщерно дружество.
- 139 Освен това, доколкото определянето на солидарната отговорност, както е извършено в спорното решение и потвърдено от обжалваното съдебно решение, не позволява на разглежданите дружества майки да разберат по недвусмислен начин размера на глобата, която трябва да платят за периода, за който отговарят за нарушението солидарно с дъщерното си дружество, налице е и нарушение на принципа на правна сигурност.
- 140 Тази липса на правна сигурност не може да бъде компенсирана с приложимо по подразбиране правило за отговорност за еднакви припадащи се части от дълга, като установеното от Общия съд в точка 215 от обжалваното съдебно решение, по силата на което щом в решението на Комисията за налагане на глоба на няколко дружества, която трябва да бъде платена солидарно, липсва каквато и да било констатация, че в рамките на предприятието някои дружества носят по-голяма отговорност от други за участието на посоченото предприятие в картела през определен период, следва да се предположи, че те са еднакво отговорни и следователно трябва да понесат еднаква припадаща се част от сумите, които са им били наложени солидарно.
- 141 Всъщност правото на Съюза не предписва подобно правило (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точки 70 и 71). Впрочем това правило при всички положения засяга само вътрешното разпределение на глобата между солидарните длъжници, след като Комисията бъде удовлетворена, а не определянето на съответните суми във външния план на солидарната отговорност, които Комисията може да изиска от юридическите лица, които са били част от всяко от последователните предприятия през периода на нарушението.
- 142 Накрая, както изтъква генералният адвокат в точка 141 от заключението си, доводът на Комисията, съгласно който тя е можела да определи глобата на дъщерното дружество, извършило нарушението, и неговите последователни дружества майки единствено въз основа на началния размер, приет за дъщерното дружество, не може да постави под съмнение извода, че определянето на солидарната отговорност, извършено от Комисията и потвърдено от Общия съд, представлява нарушение на принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията и санкциите.

б) По доводите относно вътрешното разпределение на глобата между солидарните длъжници

i) Доводи на страните

- 143 На първо място, дружествата жалбоподатели упрекуват Общия съд, че е нарушил принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията и санкциите, като е приел в точка 215 от обжалваното съдебно решение, че предвид приложимото по подразбиране правило за отговорност за еднакви припадащи се части от дълга, посочено в точка 140 от настоящото съдебно решение, всяко от санкционираните дружества е можело да извлече от спорното решение извод за припадащата му се част от глобата, която е трябвало да понесе във вътрешното отношение с другите солидарни длъжници, тъй като подобно приложимо по подразбиране правило противоречи на понятието за солидарна отговорност, както то е предвидено в правото на Съюза.
- 144 На второ място, дружествата жалбоподатели поддържат, че като се основал на правилото за отговорност за еднакви припадащи се части от дълга, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, приемайки в точка 236 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не е делегирала на национален съд или на арбитраж правомощието за определяне на припадащата им се част от глобата. Според тях всъщност, когато Комисията не определя припадащата се част на всеки съдлъжник, тя делегира имплицитно това правомощие на трето лице, а именно на национален съд или арбитраж, в нарушение на член 7 ЕО.
- 145 На трето място, дружествата жалбоподатели твърдят, че като отхвърля доводите им, изведени от нарушение на принципа на правна сигурност и от незаконосъобразно делегиране на правомощия въз основа на правилото за отговорност за еднакви припадащи се части от дълга, Общият съд е нарушил задължението си за мотивиране, щом като по този начин изменя съдържанието на спорното решение, добавяйки му мотиви, които всъщност противоречат на волята на Комисията.
- 146 Комисията счита, че основанието, изведено от незаконосъобразно делегиране на правомощия, е ново и следователно недопустимо, и че при всички положения е необосновано, след като почива на погрешното схващане, че Комисията разполагала с правомощието да определя припадащите се части на солидарните длъжници в рамките на вътрешното им отношение, макар нейното правомощие за налагане на санкции да засяга само външното отношение на солидарност. За сметка на това тя по същество споделя упрека срещу правилото за отговорност за еднакви припадащи се части от дълга, както е посочено от Общия съд в точка 215 от обжалваното съдебно решение, но иска от Съда да измени мотивите, за да отхвърли оплакванията, изведени от нарушение на принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията и санкциите.

ii) Съображения на Съда

- 147 В самото начало следва да се отхвърли повдигнатото от Комисията възражение за недопустимост срещу доводите на дружествата от групата Alstom, изведени от незаконосъобразно делегиране на правомощието за налагане на санкции.
- 148 Всъщност, като се има предвид, че всяка страна трябва да може да оспори всички мотиви на съдебното решение, които имат неблагоприятни последици за нея, когато Общият съд е съединил две дела и постановява по тях общо решение, което дава отговор на всички основания, изложени от страните в производството пред Общия съд, всяка от тях може да изрази несъгласие със съображенията, свързани с основания, които са били повдигнати пред

Общия съд само от жалбоподателя по другото съединено дело, ако тези съображения имат неблагоприятни за нея последици. (Решение от 11 юли 2013 г. по дело Team Relocations и др./Комисия, C-444/11 P, точка 34).

- 149 По същество, що се отнася на първо място до доводите на дружествата жалбоподатели, насочени срещу точки 215 и 236 от обжалваното съдебно решение, следва да се констатира, че те се основават на схващането, изложено в точка 214 от това съдебно решение, че правомощието, с което разполага Комисията по силата на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 да наложи глоба, която трябва да бъде платена солидарно от няколко юридически лица, които са част от едно-единствено предприятие, включва изключителното правомощие да се определят припадащите се части от глобата, които солидарните длъжници ще трябва да понесат във вътрешното им отношение след пълното заплащане на глобата, довело до удовлетворяването на Комисията.
- 150 Като приема това схващане обаче, Общият съд допуска грешка при прилагане на правото.
- 151 Всъщност правомощието за налагане на санкции, с което разполага Комисията, се свежда до определянето на размера на глобата, за чието заплащане отговарят солидарно пред нея юридическите лица, включени в едно и също предприятие, тоест външното отношение на солидарност, но не се простира до правомощието за определяне на припадащите се части от този размер, които трябва да понесат солидарните длъжници в рамките на вътрешното им отношение на солидарност (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 58).
- 152 За сметка на това, щом припадащите се части на съдлъжниците от глоба, наложена им солидарно, не са определени по силата на договор, националните юрисдикции трябва да определят, при спазване на правото на Съюза, тези припадащи се части, като приложат националното право (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 62).
- 153 Оттук следва, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като по същество е приел в точка 215 от обжалваното съдебно решение, че щом в решението на Комисията за налагане на глоба на няколко дружества, която трябва да бъде платена солидарно, липсва каквато и да било констатация, че в рамките на предприятието някои дружества са носели по-голяма отговорност от други за участието на посоченото предприятие в картела през определен период, е следвало да се предположи, че те са били еднакво отговорни и поради това е трябвало да поемат еднаква част от санкциите, които са им били наложени солидарно (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 69).
- 154 От гореизложеното следва също, че Общият съд не е можел да се основе на такова приложимо по подразбиране правило за отговорност за еднакви припадащи се части от дълга, за да стигне до изводите, съответно в точки 216 и 236 от обжалваното съдебно решение, че санкционираните дружества са могли да се запознаят недвусмислено с възможните финансови последици от налагането на глобата, която трябва да бъде платена солидарно, и че Комисията не е делегирала на националния съд или арбитраж своето правомощие за налагане на санкции.
- 155 Следва обаче да се припомни, че ако мотивите на решение на Общия съд разкриват нарушение на правото на Съюза, неговият диспозитив се оказва обосноваван по други правни съображения, такова нарушение не може да доведе до отмяната на това решение, и е необходимо да се извърши замяна на мотиви (вж. в този смисъл по-специално Решение от 9 септември 2008 г. по дело FIAMM и др./Съвет и Комисия, C-120/06 P и C-121/06 P, Сборник, стр. I- 6513, точка 187 и цитираната съдебна практика).

- 156 С оглед на гореизложеното обаче е очевидно, че в посочените точки 216 и 236 Общият съд явно основателно отхвърля доводите, изведени съответно от нарушение на принципа на правна сигурност и от незаконосъобразно делегиране на правомощие на Комисията.
- 157 Всъщност, от една страна, тъй като Комисията не разполага с правомощието да извърши вътрешното разпределение на размера на солидарно наложена глоба, не може да се изисква, че всяко дружество трябва да може да изведе от решението, с което му се налага глоба, дължима солидарно с едно или повече други дружества, частта, която следва да понесе съобразно отношенията с останалите солидарни длъжници, след като Комисията бъде удовлетворена (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 66). Щом липсва договорно уреждане, тази припадаща се част ще трябва да бъде определена от национална юрисдикция. Следователно неопределянето на тази припадаща се част с решението на Комисията за налагане на глоба при условията на солидарност само по себе си не може да представлява нарушение на принципа на правна сигурност.
- 158 От друга страна, щом като правомощието за извършване на вътрешното разпределение на размера на глоба, която трябва да бъде платена солидарно, принадлежи на национална юрисдикция или арбитраж, а не на Комисията, последната изобщо не може да бъде упрекната, че е делегирала незаконосъобразно подобно правомощие, като не е определила в спорното решение припадащите се части на солидарните длъжници в рамките на тяхното вътрешно отношение.
- 159 От тези съображения следва, че при всички положения така изтъкнатите основания са явно необосновани и че по изложените в точки 157 и 158 от настоящото съдебно решение правни съображения, които трябва да заменят мотивите на Общия съд в точки 216 и 236 от обжалваното съдебно решение, жалбите трябва да се отхвърлят в това отношение.
- 160 На второ и последно място, следва да се отхвърли и доводът, изведен от неизпълнение на задължението за мотивиране от страна на Общия съд. Действително Общият съд не може да бъде упреknат, че е заменил мотивите на спорното решение със свои мотиви. Всъщност в рамките на контрола за законосъобразност на това решение Общият съд е имал пълно право да отхвърли разглежданите основания с мотиви като този, който посочва приложимото по подразбиране правило за отговорност за еднакви припадащи се части от дълга, въпреки че по същество този мотив се е оказал погрешен от правна гледна точка.
- 161 С оглед на изложеното дотук следва да се направи изводът, че второто и третото основание на Areva, както и третата част от второто основание и четвъртото основание, посочени от дружествата от групата Alstom, са обосновани в частта им, в която Комисията и Общият съд са упреknати, че са наложили фактическа солидарност между Areva и Alstom и че по този начин са нарушили правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите, произтичащи от принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията и санкциите.

3. По четвъртото основание на Areva, изведено от нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране при определяне на наложената му глоба

i) Доводи на страните

- 162 Areva поддържа, че Общият съд трябвало да прецени при упражняване на пълния си съдебен контрол дали размерът на глобата, наложена солидарно на Areva, е пропорционален на тежестта и продължителността на нарушението, както и дали е съобразен с принципа на равно третиране. В приложение на тези принципи Общият съд трябвало да намали максималния размер на глобата, дължим от Areva при условията на солидарност.

- 163 Изтъкнатото нарушение на принципа на пропорционалност произтича от това, че Areva е санкционирано да заплати солидарно за нарушение, продължило само четири месеца, сума, представляваща приблизително половината от сумата, която Alstom трябва да заплати солидарно за нарушение с продължителност дванадесет години, или приблизително двойно повече от глобата, която Alstom трябва да заплати самостоятелно за прякото си участие в разглеждания картел за период от четири години.
- 164 Принципът на равно третиране също бил нарушен, щом като Общият съд потвърдил спорното решение, въпреки че с него Комисията санкционирала Areva с оглед на продължителността на участието в разглежданото нарушение много по-строго от Alstom, макар последното да е било едно от дружествата основатели на посочения картел, общата продължителност на участието му в него да е надхвърляла 47 пъти продължителността на участието на Areva и оборотът на Alstom да е бил по-голям от този на Areva.
- 165 Комисията поддържа, че това основание е недопустимо, по-конкретно щом не е било изтъкнато от Areva в първоинстанционното производство, нито представлява абсолютно основание за отмяна, което Общият съд трябвало да разгледа служебно. По същество тя изтъква, че определянето на наложената на Areva глоба не можело да бъде оспорвано, по-конкретно щом като тя е била изчислена съгласно Насоките.

ii) Съображения на Съда

- 166 В самото начало, що се отнася до допустимостта на настоящото основание, следва да се констатира, както отбелязва генералният адвокат в точка 189 от заключението си, че в жалбата им в първоинстанционното производство дружествата от групата Areva не посочват основание, изведено от нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране, с което да са изтъкнали незаконосъобразност на наложената на Areva глоба поради нарушението на тези принципи. Макар да е вярно, че в посочената жалба споменатите дружества твърдят нарушение на принципите на равно третиране и на пропорционалност, тези доводи са свързани със съвсем различен въпрос, а именно налагането на солидарно платима глоба на дружествата Alstom и Areva T&D SA.
- 167 Следователно става въпрос за ново основание, което съгласно съдебната практика, припомнена в точка 113 от настоящото решение, е недопустимо в рамките на производство по обжалване пред Съда.
- 168 Освен това, както отбелязва и генералният адвокат в точка 191 от заключението си, прехвърлянето на Areva T&D SA обратно на Alstom, макар да е направено между подаването на първоинстанционната жалба и подаването на жалбата пред Съда, не представлява ново фактическо обстоятелство, което може да обоснове допустимостта на това основание, след като то не почива на това обстоятелство.
- 169 Четвъртото основание на Areva обаче е допустимо, тъй като с това основание посоченото дружество упреква Общия съд, че не е разгледал при упражняването на пълния си съдебен контрол незаконосъобразността на глобата, която му е наложена при условията на солидарност по-конкретно с Areva T&D SA, поради твърдяно нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране, или че е допуснал грешка при прилагане на правото в рамките на упражняването на този контрол.
- 170 Както всъщност е припомнено в точка 118 от настоящото съдебно решение, основание, което води началото си от обжалваното съдебно решение, може да бъде изтъкнато в рамките на производство по обжалване.

- 171 В това отношение следва да се напомни, че освен с предвидения в Договора за функционирането на ЕС контрол за законосъобразност Общият съд разполага с правомощие за пълен съдебен контрол по силата на член 31 от Регламент № 1/2003, което му е предоставено в съответствие с член 261 ДФЕС и го оправомощава да замени преценката на Комисията със своята преценка и в резултат на това да отмени, намали или увеличи наложената глоба или периодична имуществена санкция (вж. по-специално Решение по дело Siemens и др./Комисия, посочено по-горе, точка 334 и Решение от 19 декември 2013 г. по дело Koninklijke Wegenbouw Stevin/Комисия, C-586/12 P, точка 32 и цитираната съдебна практика).
- 172 Съдът все пак подчертава също, че упражняването на това правомощие за пълен съдебен контрол не е равнозначно на служебен контрол и че производството пред юрисдикциите на Съюза е състезателно. Извън абсолютните основания за отмяна, които съдилищата са длъжни да разгледат служебно, основанията срещу оспорваното решение трябва да бъдат посочени от жалбоподателя и той трябва да представи доказателства в подкрепа на тези основания (Решение по дело Siemens и др./Комисия, посочено по-горе, точка 335).
- 173 Съдът посочва по-нататък, че това изискване от процесуално естество не е в противоречие с правилото, според което, когато става въпрос за нарушение на правилата на конкуренцията, Комисията следва да докаже установените от нея нарушения и да представи доказателства, годни да установят надлежно осъществяването на фактическия състав на дадено нарушение. Това, което всъщност се иска от жалбоподателя в производство по обжалване пред съд, е да посочи оспорваните части от обжалваното решение, да изложи оплаквания във връзка с това и да представи доказателства, които могат да бъдат сериозни улики, чрез които да се докаже, че тези оплаквания са основателни (Решение по дело Siemens и др./Комисия, посочено по-горе, точка 336).
- 174 Не изглежда обаче Общият съд да е нарушил тези принципи при упражняване на пълния си съдебен контрол, както е осъществен в точки 318—323 от обжалваното съдебно решение.
- 175 Всъщност в посочените точки, след като в точка 317 от това съдебно решение Общият съд установява обосноваването на основанията на жалбоподателите, изведени от принципите на пропорционалност и на равно третиране, тъй като поради отегчаващото обстоятелство, изведено от ролята на водач при извършването на нарушението, Комисията е наложила на Alstom и на дружествата от групата Areva увеличение с 50 % на основния размер на глобите им, което е еднакво с приложеното спрямо Siemens увеличение, Общият съд изменя глобите, наложени солидарно на Alstom и на Areva, като намалява това увеличение съответно на 35 % и на 20 %.
- 176 Впрочем в този конкретен контекст при упражняването на пълния си съдебен контрол Общият съд не е трябвало да разгледа служебно други оплаквания, които евентуално биха могли да бъдат изтъкнати срещу размера на наложената на Areva глоба поради нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране, като оплакванията, посочени от Areva в рамките на жалбата му пред Съда.
- 177 Накрая, от трайно установената съдебна практика следва, че когато се произнася по правни въпроси в производството по обжалване, Съдът не е компетентен по съображения за справедливост да замества със свои изводи, направени от Общия съд при упражняване на пълния му съдебен контрол върху размера на глобите, налагани на предприятията за нарушения на правото на Съюза. Така, само доколкото Съдът би счел, че размерът на санкцията е не просто неподходящ, но и прекомерен до степен на непропорционалност, тогава би следвало да се приеме, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото предвид неподходящия размер на глобата (Решение от 30 май 2013 г. по дело Quinn Barlo и др./Комисия, C-70/12 P, точка 57).

- 178 В това отношение, що се отнася до твърдения неподходящ размер на наложената глоба на Areva, поради факта че участието му в разглежданото нарушение е било с кратка продължителност, не изглежда размерът на наложената солидарно глоба на Areva да е прекомерен до степен на непропорционалност.
- 179 Всъщност, както изтъква Комисията, този размер е изчислен в съответствие с метода, изложен в Насоките. В тези рамки е безспорно, че кратката продължителност на участието на Areva в разглеждания картел е отразено с това, че началният размер на глобата не е увеличен с оглед на продължителността на нарушението, докато по отношение на Alstom началният размер е увеличен със 155 % поради участието в този картел с обща продължителност от 15 години и 8 месеца.
- 180 При все това фактът, че участието на Areva в посоченото нарушение е било с кратка продължителност, изобщо не смекчава тежестта на нарушението, за което е упрекнато Areva, както е отразена в изчисляването на глобата, по-конкретно при определянето на началния размер.
- 181 Впрочем в съответствие с член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 размерът на глобата трябва да се определи в зависимост от тежестта на нарушението, за което е упрекнато лично съответното предприятие, и от продължителността на това нарушение (Решение по дело Комисия/Siemens Österreich и др. и Siemens Transmission & Distribution и др./Комисия, посочено по-горе, точка 52).
- 182 При тези условия четвъртото основание на жалбата на Areva трябва да се отхвърли.

4. По петото основание на Alstom, изведено от нарушение на правото на ефективни правни средства за защита

i) Доводи на страните

- 183 С петото си основание дружествата от групата Alstom поддържат, че в точки 223—230 от обжалваното съдебно решение Общият съд се е заблудил относно значението на първото основание на Alstom, изведено от нарушение на правото на ефективни правни средства за защита и на правото на съдебна защита, и затова не е дал отговор на това основание.
- 184 В посочените точки Общият съд се произнесъл по изискването за съдебен контрол, и по-специално по факта, че Alstom и Areva T&D SA всъщност са разполагали с правото да поискат съдебен контрол върху спорното решение, като реално упражнят правото си на обжалване. Първото основание, посочено от Areva пред Общия съд, обаче се отнасяло до свободата на избор при обжалване, която била ограничена от въздействието на солидарността между Alstom и Areva T&D SA за заплащането на наложената им глоба.
- 185 Комисията изтъква, че в точки 223—230 от обжалваното съдебно решение Общият съд е отговорил адекватно на доводите, изтъкнати от дружествата от групата Alstom в първоинстанционното производство.

ii) Съображения на Съда

- 186 Противно на изложеното от дружествата от групата Alstom, от прочита на точки 223—230 от обжалваното съдебно решение е видно, че Общият съд е отговорил адекватно на изтъкнатото от Alstom основание, изведено от нарушение на правото на ефективни правни средства за защита, и в тези рамки изобщо не се е объркал относно значението на развитите от него доводи.
- 187 Всъщност, след като припомня относимата съдебна практика в точки 224—227 от посоченото решение, Общият съд правилно приема в точка 228 от това решение, че санкционирането при условията на солидарност на Alstom и на Areva T&D SA от Комисията не е засегнало правото на всяко от тези дружества в качеството си на адресат на оспорваното решение да поиска съдебен контрол върху последното, като реално упражни гарантирани от правото на Съюза способности за защита.
- 188 Дружествата от групата Alstom поддържат, че Общият съд не се е произнесъл по ограниченията на свободата на избор при обжалване, които произтичали от налагането на глоба солидарно на Alstom и на Areva T&D SA. Така, ако Areva T&D SA подаде жалба, Alstom би трябвало да направи същото, за да не се окаже длъжно да заплати цялата наложена глоба, докато ако Areva T&D SA не подаде жалба, последното би трябвало да плати глобата и евентуална жалба от страна на Alstom не би могла повече да повлияе върху общия размер на посочената глоба.
- 189 В това отношение следва да се приеме за установено, че тези ограничения са само неизбежна последица от налагането на Alstom и Areva T&D SA на глоба, която трябва да бъде платена солидарно от тези дружества. Макар тази последица да може несъмнено да е повлияла върху стратегията на солидарните съдлъжници, тя не е довела сама по себе си до никакво нарушение на правото на ефективни правни средства за защита. Всъщност всеки съдлъжник е запазил правото и възможността да обжалва, което впрочем са направили както Alstom, така и Areva T&D SA, както е посочил и Общият съд в точка 228 от обжалваното съдебно решение.
- 190 Следователно петото основание на дружествата от групата Alstom трябва да се отхвърли.
- 191 От прегледа на всички изтъкнати основания от дружествата жалбоподатели е видно, че от една страна, второто и третото основание на Areva, както и третата част от второто основание и четвъртото основание, посочени от дружествата от групата Alstom трябва да бъдат приети, тъй като с тях се упрекуват Комисията и Общият съд, че са наложили фактическа солидарност между Areva и Alstom и по този начин са нарушили правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите, произтичащи от принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията и санкциите, и от друга страна, е видно, че жалбите трябва да бъдат отхвърлени в останалата им част.
- 192 Оттук най-напред следва, че трябва да се отмени точка 3, второ тире от диспозитива на обжалваното съдебно решение.
- 193 По-нататък, трябва да се постанови окончателно решение по делото, тъй като по смисъла на член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз фазата на производството позволява това.
- 194 В това отношение трябва да се констатира, че определянето на солидарната отговорност, както е извършено в член 2, буква в) от спорното решение, е идентично на приетото от Общия съд, след упражняване от негова страна на правомощието му за пълен съдебен контрол и намаляване на размера на глобите в точка 3, второ тире от диспозитива на обжалваното съдебно решение.

- 195 Следователно, тъй като отмяната на член 2, буква в) от спорното решение е поискана в първоинстанционното производство от дружествата жалбоподатели, тази разпоредба следва да се отмени въз основа на същите мотиви като тези, довели до отмяната на точка 3, второ тире от диспозитива на обжалваното съдебно решение, които са посочени в точки 129—142 от настоящото съдебно решение.
- 196 Накрая, съобразно правомощието за пълен съдебен контрол по силата на член 31 от Регламент № 1/2003, което му е предоставено в съответствие с член 261 ДФЕС, Съдът счита, че правилата за солидарната отговорност ще бъдат приложени правилно, като се определят размерите на глобите по метод, който, противно на използвания от Комисията и Общия съд, от своя страна спазва правилата за солидарната отговорност за заплащането на глобите, произтичащи от принципите на правна сигурност и на индивидуализиране на наказанията и санкциите.
- 197 Следователно с оглед на посоченото в точка 138 от настоящото съдебно решение и предвид новите наименования на някои от разглежданите дружества, изтъкнати в точка 14 от настоящото съдебно решение, трябва да се наложи глоба в размер 27 795 000 EUR на Alstom, солидарно с Alstom Grid SAS, и глоба в размер 20 400 000 EUR на Areva, на T&D Holding и на Alstom Grid AG, солидарно с Alstom Grid SAS.

VI – По съдебните разноски

- 198 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник, когато жалбата е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.
- 199 Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.
- 200 Съгласно член 138, параграф 3 от посочения правилник, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания, всяка страна понася направените от нея съдебни разноски. Съгласно същата разпоредба Съдът може да реши една от страните да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, и част от съдебните разноски на другата страна, ако обстоятелствата по делото оправдават това.
- 201 Тъй като жалбите на Areva и на дружествата от групата Alstom са уважени частично, Комисията трябва да бъде осъдена да понесе освен направените от нея съдебни разноски във връзка с първоинстанционното производство и с производствата по обжалване, и една пета от съдебните разноски на Areva и на дружествата от групата Alstom във връзка с първоинстанционното производство и с производствата по обжалване. Areva и дружествата от групата Alstom понасят четири пети от направените от тях съдебни разноски във връзка с първоинстанционното производство и с производствата по обжалване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) **Отменя точка 3, второ тире от диспозитива на Решение на Общия съд на Европейския съюз от 3 март 2011 г. по дело Areva и др./Комисия (T-117/07 и T-121/07).**
- 2) **Отменя член 2, буква в) от Решение С (2006) 6762 окончателен на Комисията от 24 януари 2007 година относно производство по член [81 ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка СОМР/Е/38.899 — Комутационни апарати с газова изолация).**

- 3) За нарушенията, установени в член 1, букви б)—е) от Решение С (2006) 6762 окончателен, се налага глоба от 27 795 000 EUR на Alstom, солидарно с Alstom Grid SAS, и глоба от 20 400 000 EUR на Areva SA, на T&D Holding SA и на Alstom Grid AG, солидарно с Alstom Grid SAS.
- 4) Отхвърля жалбите в останалата им част.
- 5) Осъжда Европейската комисия да понесе, освен направените от нея съдебни разноси във връзка с първоинстанционното производство и с производствата по обжалване, и една пета от съдебните разноси, направени от Areva SA, Alstom SA, T&D Holding SA, Alstom Grid SAS и Alstom Grid AG във връзка с първоинстанционното производство и с производствата по обжалване.
- 6) Areva SA, Alstom SA, T&D Holding SA, Alstom Grid SAS и Alstom Grid AG понесат четири пети от направените от тях съдебни разноси във връзка с първоинстанционното производство и с производствата по обжалване.

Подписи